

Nieuwsbrief FBE Fryslân

September 2025

Beste lezer, In deze nieuwsbrief staan we graag stil bij de lopende zaken binnen FBE Fryslân, de beheermogelijkheden binnen de provincie Fryslân en de ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer. Veel leesplezier!

Stand van zaken

Faunabeheerplan ree: beheer gestart op 1 augustus

Op 1 juli 2025 heeft Provincie Fryslân een omgevingsvergunning verleend voor het beheer van reeën in het kader van de verkeersveiligheid. In de daaropvolgende rustperiode hebben de WBE's en de FBE gewerkt aan de uitwerking van werkplannen en de verdeling van wildmerken op jachtveldniveau. Vanaf 1 augustus zijn de WBE's gestart met de uitvoering van het beheer. In de eerste weken van het beheer (1 augustus t/m 28 september) zijn in Fryslân 212 reeën geschoten in de nabijheid van risicovolle wegtracés, om het aantal verkeersaanrijdingen te beperken. Hiermee is een belangrijke eerste stap gezet. De FBE bedankt alle betrokken jagers voor hun inzet, met speciale waardering voor de inspanningen voor de werkplannen en uitvoering. De FBE moedigt jagers aan om de komende weken actief gebruik te maken van de lange avonden en vroege ochtenden. Tegelijkertijd lopen er juridische procedures tegen de vergunning. Zo is op de laatste dag van de bezwaarperiode een bezwaarschrift ingediend en is er op 19 september een voorlopige voorziening aangevraagd. De hoorzitting bij de provinciale adviescommissie vindt 13 november om 15.00 uur plaats in Leeuwarden.

Valwild: nieuwe vergunning afgegeven

Na het aflopen van de ontheffing voor reeën eind 2024, was het niet langer toegestaan om zieke, zwakke of aangereden wilde dieren uit hun lijden te verlossen. De FBE heeft op 1 juli een nieuwe vergunning ontvangen voor de valwildafhandeling en is na de afkoel- en bezwaarperiode van start gegaan. De valwildafhandelaren vanuit de WBE's zijn op 10 september samengekomen om deze nieuwe vergunning te bespreken en de voorschriften door te nemen. De coördinatie van de uitvoering verloopt via de centrale valwildcoördinator van de FBE, Titus Sijmonsma: t.sijmonsma@fbefryslan.nl

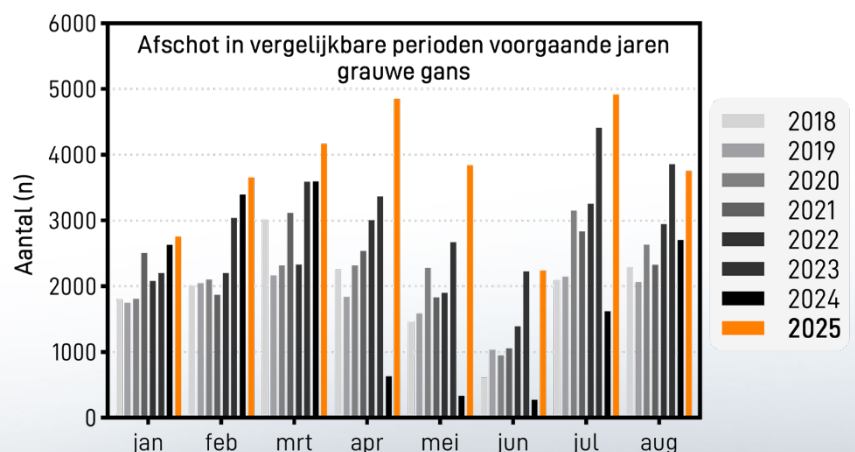
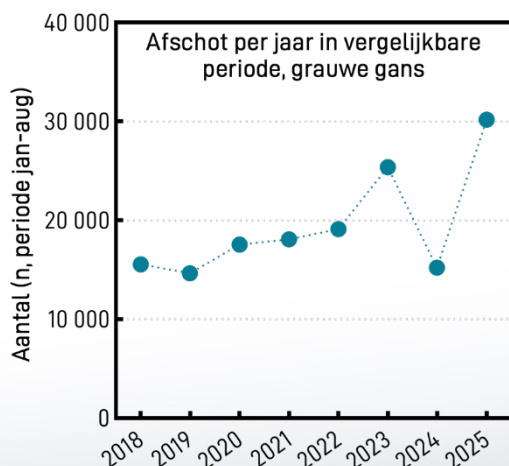
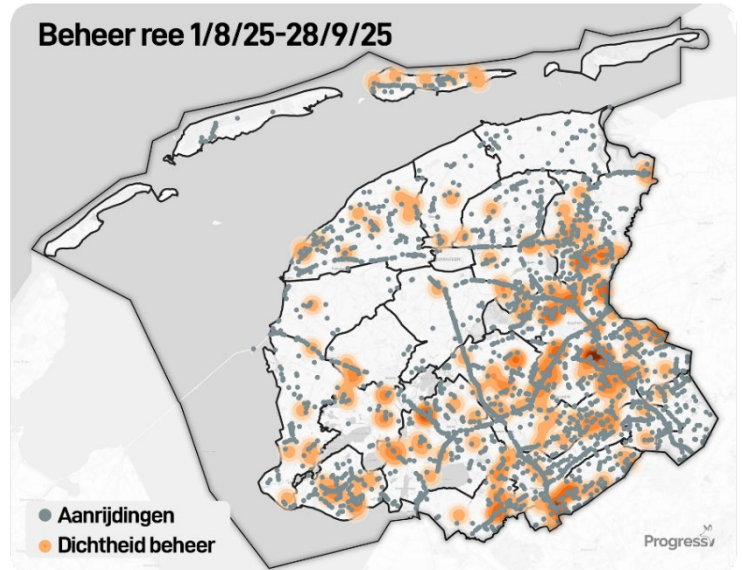
Vergunning populatiebeheer grauwe gans houdt stand bij de hoor- en adviescommissie

De hoor- en adviescommissie heeft Provincie Fryslân geadviseerd om de omgevingsvergunning voor populatiebeheer van de grauwe gans in stand te houden en geeft aan dat de vergunning terecht is verleend. Verschillende actiepartijen, waaronder Fauna4Life, hadden bezwaar gemaakt tegen de vergunning, maar de commissie concludeert dat de Provincie op juiste gronden heeft gehandeld. De vergunning maakt populatiebeheer van de grauwe gans mogelijk in de gehele provincie, met uitzondering van Natura 2000-gebieden. De commissie oordeelde dat de Provincie terecht besloten had om af te zien van bufferzones rondom Natura 2000-gebieden. De actiepartijen kunnen nog bezwaar maken bij de rechtbank.

Beheer inspanning grauwe gans laat grote inzet uitvoerders zien

Het gebruik van de nieuwe vergunning voor populatiebeheer van grauwe ganzen heeft in 2025 geleid tot een duidelijke stijging in het afschot. Waar in voorgaande jaren in dezelfde periode minder ganzen zijn beheerd, is een sterke toename zichtbaar in vooral de maanden april en mei. Ook in de periode tot en met augustus zet deze trend door: het aantal geschoten grauwe ganzen blijft beduidend hoger dan in voorgaande jaren. In grote delen van de provincie passen jagers de nieuwe algemene machtiging sinds april actief en effectief toe. Daarmee is een belangrijke stap gezet in het terugdringen van de populatie grauwe ganzen en de daarmee samenhangende schade. De FBE wil alle betrokken jagers bedanken voor hun inzet en bijdrage aan een effectief en verantwoord populatiebeheer.

Beheer ree 1/8/25-28/9/25

Beheermogelijkheden

Verjaging met ondersteunend afschot overwinterende ganzen

- *Brandgans:* van 1 oktober t/m 31 mei
- *Gauwe gans en kolgans:* van 1 oktober t/m 31 maart

Gauwe ganzen, kolgansen en brandgansen kunnen van 1 oktober weer worden verjaagd op basis van een vrijstelling. De vrijstelling biedt grondgebruikers en jagers de mogelijkheid om ganzen te verjagen met ondersteunend afschot, van een halfuur voor zonsopkomst tot een halfuur na zonsondergang, op percelen met kwetsbare gewassen, nieuw ingezaaid gras en blijvend grasland. Lokmiddelen zijn toegestaan, mits niet elektronisch. Bij kwetsbare gewassen geldt de voorwaarde dat vooraf minimaal twee preventieve maatregelen worden ingezet: één auditieve en één visuele. Overjarig grasland (ingezaaid voor 1 augustus) en doorgezaaid grasland zijn geen kwetsbare gewassen. Binnen ganzenfoerageergebieden en in een zone van 150 meter rondom in gebruik zijnde slaappleatsen is afschot niet toegestaan, tenzij er maatwerkafspraken zijn gemaakt. Per verjaagactie geldt een maximum van vier geschoten ganzen per geweerhouder.

Vos en zwarte kraai

In de gehele provincie mogen, in het kader van predatiebeheer, **jaarrond** vossen en zwarte kraaien geschoten worden ter bescherming van weidevogels. Aanvullend kunnen aangewezen jagers de vos in de nachturen van **1 december t/m 30 juni** doden met behulp van lichtbak of nachtzichtapparatuur in de weidevogelkansgebieden.

Alle vergunningen zijn te vinden in FRS en op de website: www.fbefryslan.nl Zorg dat u als jachtakte-/vergunninghouder op de hoogte bent van de geldende voorschriften die zijn opgenomen in de besluiten.

Monitoring van hazenmyxomatose

Sinds augustus 2024 is in Nederland een toename zichtbaar van meldingen van zieke hazen, die vaak blind lijken, omvallen en verdikkingen vertonen rond de ogen, neus en anus. Uit onderzoek is gebleken dat dit ziektebeeld te wijten is aan een nieuwe variant van het myxomatose-virus, dat voorheen alleen werd aangetroffen bij konijnen en de Iberische haas in Spanje en Portugal. In Nederland zijn vooral in Gelderland, Overijssel, Limburg en Groningen hazen het slachtoffer geworden van dit virus. Het Dutch Wildlife Health Centre (DWHC) volgt de verspreiding van hazenmyxomatose in Nederland op de voet en benadrukt dat het melden van zieke en dode hazen (inclusief foto's) en het insturen van hazen met myxomatose-achtige verschijnselen die korter dan 24 uur dood zijn, erg waardevol blijft voor monitorings- en onderzoeksdoeleinden. In de afgelopen maanden zijn vanuit Friesland ook hazen met verschijnselen van hazenmyxomatose ingestuurd en onderzocht, maar tot op heden zijn er voor Friesland geen gevallen van een myxoma-achtig virus bevestigd. Wel wordt opgeroepen om bij vermoedens van een besmetting met hazenmyxomatose te blijven melden voor inzicht en onderzoek. Lees [hier](#) meer over de omgang met zieke en dode hazen en hoe u kunt melden.

Meld faunaschade ook zonder tegemoetkoming

Sinds november 2024 kunnen grondgebruikers via MijnFaunazaken ook faunaschade melden die niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming. Denk aan schade door soorten als de halsbandparkiet of jachtsoorten buiten het jachtseizoen.

Voorheen bleef dit soort schade onzichtbaar, omdat er geen registratie plaatsvond. Juist deze meldingen zijn belangrijk voor provincies en faunabeheereenheden: ze geven een completer beeld van de werkelijke schade door alle diersoorten. Die informatie helpt bij het opstellen en actualiseren van faunabeheerplannen en ondersteunt provincies bij beleidskeuzes, zoals het aanwijzen van vrijstellingen of het aanpassen van schadebestrijdingsmaatregelen.

De melding verloopt via de optie 'Taxatie zonder tegemoetkoming' in MijnFaunazaken. BIJ12 beoordeelt of de schade wordt opgenomen door een onafhankelijke taxateur. Ook herhaalde schades kunnen op deze manier worden geregistreerd. Grondgebruikers in Fryslân kunnen onder meer schade melden door haas, wilde eend, fazant, vos, Canadese gans en halsbandparkiet. Voor grondgebruikers zijn er geen kosten verbonden aan het melden van schade zonder tegemoetkoming in MijnFaunazaken. Voor meer informatie, zie [website BIJ12](#).

Stelselwijziging jacht en faunabeheer gaat door

De Tweede Kamer heeft besloten de stelselwijziging jacht en faunabeheer niet controversieel te verklaren. Dit betekent dat het onderwerp ook door het huidige kabinet verder kan worden behandeld.

Wel blijft de eerder aangenomen motie van kracht, die oproept om het huidige stelsel eerst te evalueren en in die periode geen onomkeerbare stappen te zetten. De nadruk ligt dus nog steeds op de evaluatie. Hiervoor wordt dit jaar een onderzoeksopdracht voorbereid. Daarnaast lopen parallel hieraan onderzoeken naar de data- en informatievoorziening en de methodiek voor de staat van instandhouding.

De eerder gedeelde hoofdlijnenvoorstellen hebben vragen en reacties opgeroepen. Een deel daarvan wordt meegenomen in de evaluatie; voorstellen die politiek gevoelige keuzes vragen worden voorlopig aangehouden.

Nieuwsbrief Faunabeheereenheid Fryslân

Mochten er ideeën of aanvullingen zijn voor de volgende nieuwsbrief? Geef deze dan door via info@fbefryslan.nl

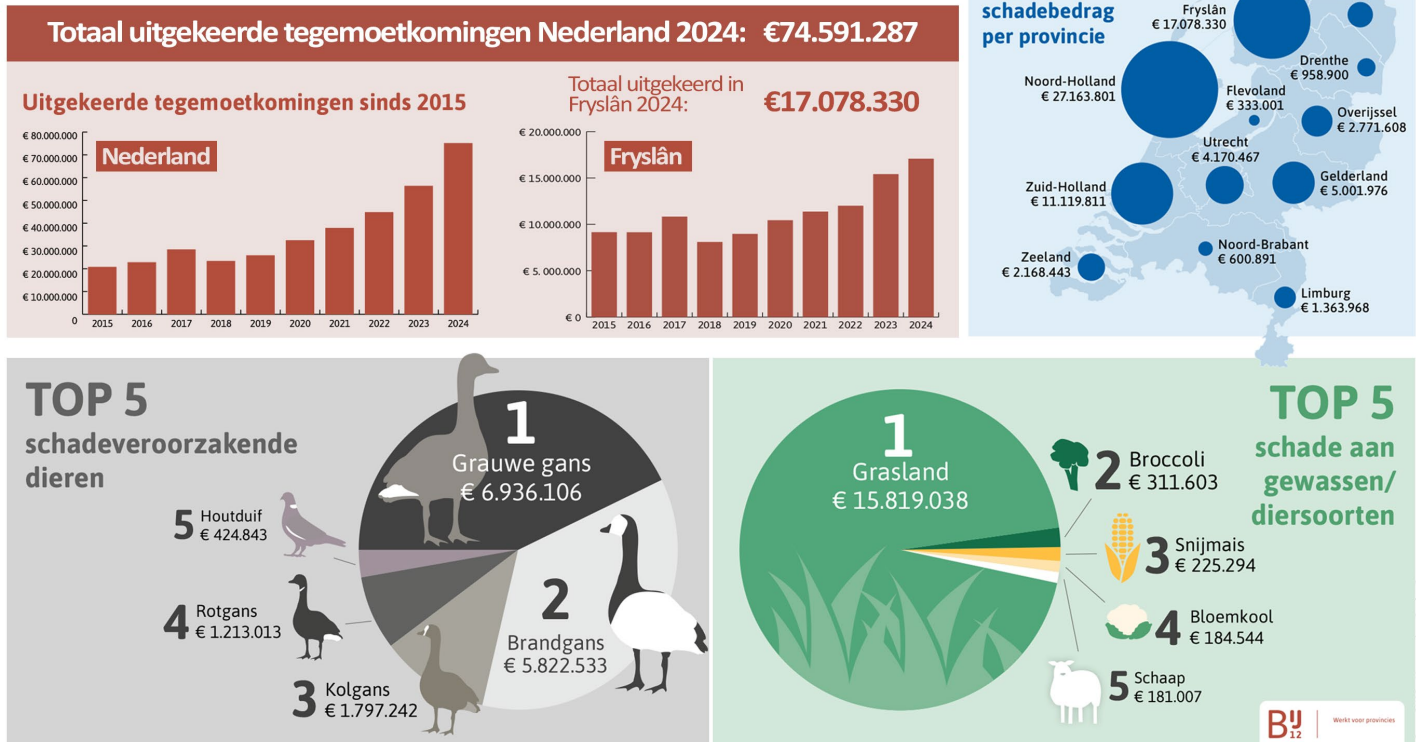
Dank voor het lezen!

In 2024 is er €17 miljoen uitgekeerd aan faunaschade in de provincie Fryslân

BIJ12 heeft de faunaschade-cijfers voor schadejaar 2024 op haar website gepubliceerd. In schadejaar 2024, dat van 1 november 2023 t/m 31 oktober 2024 loopt, heeft BIJ12 namens de twaalf provincies ruim € 74,5 miljoen aan tegemoetkomingen in faunaschade uitgekeerd. Voor Fryslân alleen bedroeg dit ruim € 17 miljoen. Ook dit jaar werd de meeste schade in Fryslân veroorzaakt door drie ganzensoorten: grauwe gans, brandgans en kolgans. Benieuwd naar de grootste schadeveroorzakers in andere provincies? Dan verwijzen wij graag naar de infographics op de website van BIJ12: <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schadecijfers/>

TOP 5 schadeveroorzakende dieren

Rang	Dier	Schade (€)
1	Grauwe gans	6.936.106
2	Brandgans	5.822.533
3	Kolgans	1.797.242
4	Rotgans	1.213.013
5	Houtduif	424.843

TOP 5 schade aan gewassen/diersoorten

Rang	Gewas/diersoort	Schade (€)
1	Grasland	15.819.038
2	Broccoli	311.603
3	Snijmais	225.294
4	Bloemkool	184.544
5	Schaap	181.007

